

Criteria voor maatschappelijk verantwoord inkopen

Drukwerk

Code	Criterium	Onderwerp	Ambitieniveau
015.032	70% van het vezelmateriaal uit duurzaam beheerde bossen of gerecycled materiaal	Vezels	1
015.033	Gebruik van elementair chloor verboden bij het bleken van pulp	Bleken van pulp	1
015.035	Maximaal energieverbruik volgens EU Ecolabel - Papierproductie	Energieverbruik	1
015.004	Grenswaarden aan isopropylalcoholgehalte	Isopropylalcohol	1
015.037	Producten zijn verplicht verpulpbaar	Recycleerbaarheid	1
015.002	Geen schadelijke stoffen in inkt, verfstoffen, vernis, toevoegingen, reinigingsmiddelen en oplosmiddelen	Offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk	1
015.003	Grenzen aan schadelijke stoffen APEO, halogenen en ftalaten, biocides	Offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk	1

1 Eisen

1.1 vezels

1.1.1 Drukwerk / 70% van het vezelmateriaal uit duurzaam beheerde bossen of gerecycled materiaal

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.032
- **Onderwerp:** vezels

De vezelgrondstof mag uit gerecyclede of primaire vezels bestaan. Primaire vezels mogen niet afkomstig zijn van genetisch gemodificeerde soorten. Voor alle vezels zijn geldige handelsketencertificaten vereist van onafhankelijke certificatiesystemen zoals Forest Stewardship Council ([FSC](#)), het Programme for the Endorsement of Forest Certification ([PEFC](#)) of gelijkwaardig, of leveringsbonnen van papier voor recycling volgens [EN 643](#).

Minstens 70% van het vezelmateriaal voor het product moet komen uit duurzaam beheerde bossen, gecertificeerd door onafhankelijke handelsketenregelingen, en/of moet gerecycled materiaal zijn. Hergebruik van afvalmateriaal in het papierproductieproces (papieruitval van papierfabrieken (zelf geproduceerd of ingekocht) is uitgesloten van de berekening van gerecyclede vezels. Ongecertificeerd primair materiaal moet afkomstig zijn van legale bronnen en voldoen aan controle-eisen.

Mogelijke bewijsmiddelen

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerken is te vinden op de [website van PIANOo](#). Producten met de volgende keurmerken voldoen in elk geval aan deze eis:
  - EU Ecolabel voor bedrukt papier, kantoomateriaal van papier en draagtassen van papier (Besluit 2020/1803);
  - [EU Ecolabel voor grafisch papier \(Besluit 2019/70\)](#), inclusief documentatie die aantoont dat het papier voor het desbetreffende kantoorartikel wordt gebruikt;
  - [Nordic Swan](#) Copy and printing paper;
  - [Blue Angel](#) Recycled paper of [Blue Angel](#) Environmentally Friendly Printing Papers;
  - FSC, PEFC.
- Of gelijkwaardig.

1.2 Bleken van pulp

1.2.1 Drukwerk / Gebruik van elementair chloor verboden bij het bleken van pulp

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.033
- **Onderwerp:** Bleken van pulp

Deze eis geldt voor pulp- en papierfabrikanten. Pulp moet gebleekt zijn zonder gebruik van elementair chloor (ECF) of geheel zonder chloor (TCF). Chloorgas mag niet als bleekmiddel worden gebruikt. Deze eis geldt niet voor het gebruik van chloorgas in samenhang met de productie en de toepassing van chloordioxide, omdat dit een milieuvriendelijker alternatief is dan het direct gebruik van chloorgas.

Hoewel deze eis ook van toepassing is op het bleken van gerecyclede vezels, wordt aanvaard dat de vezels in hun vorige levenscyclus met chloorgas kunnen zijn gebleekt.

Mogelijke bewijsmiddelen

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerken is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met de volgende keurmerken voldoen in elk geval aan deze eis:
  - [EU Ecolabel voor grafisch papier \(Besluit 2019/70\)](#);
  - [Nordic Swan](#) Copy and printing paper;
  - [Blue Angel](#) Recycled paper of [Blue Angel](#) Environmentally Friendly Printing Papers.
- Of gelijkwaardig.

1.3 Energieverbruik

1.3.1 Drukwerk / Maximaal energieverbruik volgens EU Ecolabel - Papierproductie

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.035
- **Onderwerp:** Energieverbruik

De energie die wordt verbruikt bij de productie van papier moet voldoen aan het maximale energieverbruik (elektriciteit en brandstof) zoals gedefinieerd in criterium 2 van het [EU Ecolabel voor grafisch papier \(Bijlage I van Besluit \(EU\) 2019/70 van de Commissie\)](#).

Mogelijke bewijsmiddelen

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerken is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met de volgende keurmerken voldoen in elk geval aan deze eis:
  - [EU Ecolabel voor grafisch papier \(Besluit 2019/70\)](#);
  - Nordic Ecolabel copy and printing paper, maar alleen als de som van de punten voor elektriciteit en brandstof niet hoger is dan 2,5 (conform het EU Ecolabel criterium 2). Om dit aan te tonen dient de berekening te worden meegestuurd.
- Of gelijkwaardig.

1.4 Isopropylalcohol

1.4.1 Drukwerk / Grenswaarden aan isopropylalcoholgehalte

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.004
- **Onderwerp:** Isopropylalcohol

Bij offsetdrukwerk zonder UV-inkten door middel van vellenoffsetdrukwerk, smalbaanrotatiedruk of rotatiedruk geldt dat het vochtwater dat gebruikt wordt voor de productie van het in het kader van deze aanbesteding te leveren drukwerk, een maximaal isopropylalcoholgehalte (IPA-gehalte) heeft van:

- indien het vellenoffsetdrukproces wordt toegepast: 5 vol.%;
- indien het rotatie-offsetdrukproces wordt toegepast: 3 vol.%;
- indien het smalbaanrotatie-offsetdrukproces wordt toegepast: 5 vol.%.

Bij offsetdrukwerk met UV-inkten door middel van smalbaanrotatie geldt dat het vochtwater dat gebruikt wordt voor de productie van het in het kader van deze aanbesteding te leveren drukwerk, een maximaal isopropylalcoholgehalte (IPA-gehalte) heeft van 7 vol.%.

Mogelijke bewijsmiddelen

- Kopie van de oplosmiddelenboekhouding, als bewijs voor het gehanteerde IPA-percentages bij het te leveren drukwerk.
- Of gelijkwaardig.

1.5 Recycleerbaarheid

1.5.1 Drukwerk / Producten zijn verplicht verpulpbaar

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.037
- **Onderwerp:** Recycleerbaarheid

Het product moet opnieuw kunnen worden verpulpt, en:

- Natsterktemiddelen mogen niet worden gebruikt waarin zij alleen mogen worden gebruikt als kan worden aangetoond dat het product opnieuw kan worden verpulpt.
- Lamineermiddelen, met inbegrip van polyetheen en/of polypropyleen, mogen uitsluitend worden gebruikt om de levensduur van het product met minstens één jaar verhogen. Deze producten omvatten boeken, opbergmappen, vouwmappen, (school)schriften, kalenders, notitieboekjes en agenda's. Tijdschriften, draagtassen van papier of pakpapier mogen niet worden gelamineerd. Dubbele laminering mag op geen enkel product worden toegepast.

Voor papieren kantoorartikelen geldt: wanneer een onderdeel van een product van papier eenvoudig te verwijderen is (bijvoorbeeld een metalen staaf in een hangmap, een bijlage in een tijdschrift, een kunststof omslag of een herbruikbare omslag van een (school)schrift), mag de verpulpbaarheidsstest zonder deze component worden uitgevoerd.

Mogelijke bewijsmiddelen

- (Geldig) certificaat van een ISO type I milieukeurmerk, waarvan de eisen overeenkomen met de in dit criterium gestelde eisen, of een gelijkwaardig certificaat. Meer informatie over ISO type I milieukeurmerken is te vinden op [de website van PIANOo](#). Producten met een certificaat van [EU Ecolabel voor bedrukt papier, kantormateriaal van papier en draagtassen van papier \(Besluit 2020/1803\)](#) voldoen in elk geval.
- Als het te bedrukken product geen certificaat van EU Ecolabel voor bedrukt papier, kantormateriaal van papier en draagtassen van papier draagt, dient de inschrijver voor specifieke productgroepen een verklaring te verstrekken waarin het volgende staat:
  - **Kantormateriaal van papier:** er zijn geen natsterktemiddelen gebruikt. Indien er wel natsterktemiddelen zijn gebruikt voor draagtassen van papier en pakpapier toont de inschrijver aan dat het product opnieuw kan worden verpulpt, ondersteund door de resultaten van de testverslagen overeenkomstig de PTS-methode PTS-RH 021, het evaluatiesysteem ATICELCA 501 of gelijkwaardige standaardmethoden.
  - **Kranten, tijdschriften, draagtassen van papier, pakpapier of kantormateriaal van papier:** er worden geen lamineermiddelen gebruikt. In andere gevallen verstrekt de inschrijver de resultaten van de testverslagen waaruit blijkt dat het product opnieuw kan worden verpulpt, overeenkomstig de PTS-methode PTS-RH 021, het evaluatiesysteem ATICELCA 501 of gelijkwaardige standaardmethoden die de bevoegde instantie heeft aanvaard.
  - **Gelamineerde producten:** er is geen dubbele laminering toegepast.
- Of gelijkwaardig.

1.6 Offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk

1.6.1 Drukwerk / Geen schadelijke stoffen in inkt, verfstoffen, vernis, toevoegingen, reinigingsmiddelen en oplosmiddelen

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.002
- **Onderwerp:** Offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk

Voor offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk geldt dat, voor het in het kader van de opdracht te leveren drukwerk, geen inkten, verfstoffen, vernis, toevoegingen, reinigingsmiddelen of oplosmiddelen mogen worden gebruikt die geclassificeerd zijn met één of meerdere van de H-zinnen: H300, H301, H310, H311, H330, H331, H340, H341, H350, H350i, H351, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362, H370, H371, H372, H373, H400, H410, H411, H412, H413, EUH059, EUH029, EUH031, EUH032 en EUH070. Als uitzondering op deze eis geldt dat UV-inkten en UV-vernissen geclassificeerd mogen zijn met H412.

Mogelijke bewijsmiddelen

- EU Ecolabel of Nordic Swan keurmerk, of gelijkwaardig keurmerk.
- Veiligheidsinformatiebladen, technische specificaties of andere documentatie, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.

1.6.2 Drukwerk / Grenzen aan schadelijke stoffen APEO, halogenen en ftalaten, biocides

- **Ambitieniveau:** 1
- **Criterium type:** Minimumeis
- **Criterium code:** 015.003
- **Onderwerp:** Offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk

Voor offsetdrukwerk en/of digitaal printwerk geldt dat de toegepaste inkt, toners, lijm, reinigingsmiddelen of andere chemicaliën bij het vervaardigen van het te leveren drukwerk niet mogen bevatten:

- Alkylfenoethoxylaten (APEO).
- Halogenen, met uitzondering van biocides met halogenen, met één of meerdere van de H-zinnen: H300, H301, H304, H310, H311, H330, H331, H340, H341, H350, H350i, H351, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362, H370, H371, H372, H373, H400, H410, H411, H412, H413, EUH059, EUH029, EUH031, EUH032 en EUH070.

- Ftalaten met de H-zinnen: H360F, H360D en H361f.
- Biocides, inclusief biocides met halogenen, met een log Pow (octanol/watervedelingscoëfficiënt) $\geq 3,0$ of een experimenteel bepaalde bioconcentratiefactor (BCF) > 100 .

Mogelijke bewijsmiddelen

- EU Ecolabel of Nordic Swan keurmerk, of gelijkwaardig keurmerk.
- Veiligheidsinformatiebladen, technische specificaties of andere documentatie, waaruit blijkt dat aan dit criterium is voldaan.
- Of gelijkwaardig.